Varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma

Kanjonin varhaiskasvatusyksikkö

Vuodet: 2026 - 2027

Sisällysluettelo

1. Varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma

2. Mitä kiusaaminen on?

3. Miten kiusaamista ennaltaehkäistään varhaiskasvatuksessa?

4. Tunnetaidot varhaiskasvatuksessa

5. Kiusaamiseen puuttuminen

    5.1. Kiusaamiseen puuttuminen varhaiskasvatuksessa

6. Yksikön omat tarkennukset

    6.1. Millä tavoin yksikkömme lapsiryhmissä luodaan turvallinen ilmapiiri ja tuetaan tunne- ja kaveritaitoja?

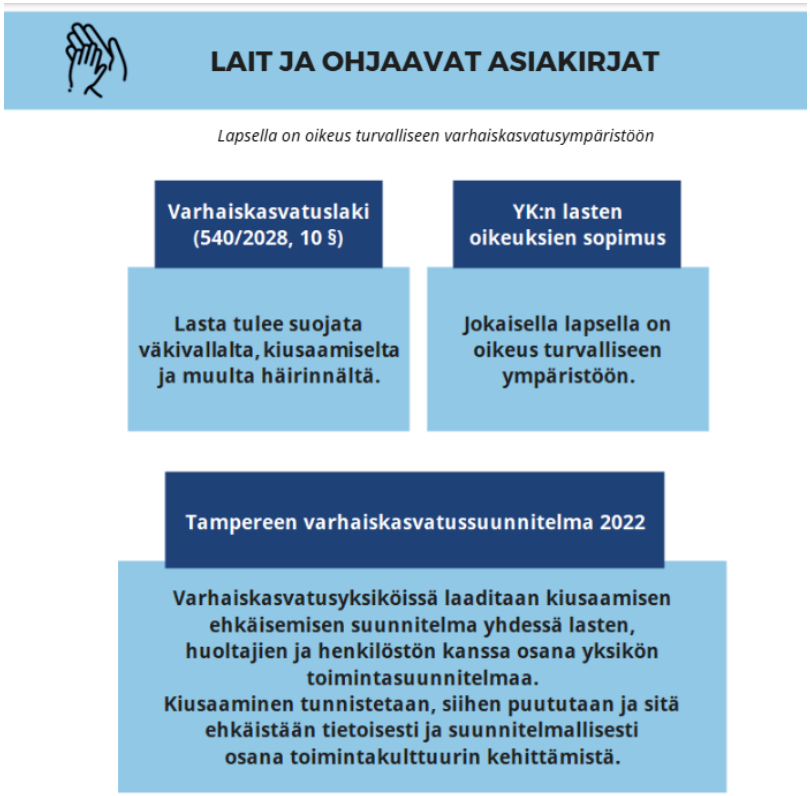
    6.2. Millä konkreettisilla tavoilla kiusaamiseen puututaan?

    6.3. Miten kiusaamisen vastaisia toimenpiteitä käsitellään lasten ja huoltajien kanssa?

    6.4. Suunnitelma laadittu (pvm.)

1. Varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma

Tämä on Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksen kiusaamisenehkäisyn suunnitelma. Kiusaamisenehkäisyn suunnitelma tehdään jokaiseen varhaiskasvatusyksikköön. Suunnitelma sisältää kaikkia yksiköitä koskevan kaupunkitasoisen osion sekä jokaisen varhaiskasvatusyksikön omat tarkennukset.

2. Mitä kiusaaminen on?

Kiusaaminen on tahallista ja haitallista käyttäytymistä, joka aiheuttaa pahaa mieltä. Kiusaaminen on ryhmäilmiö, joka perustuu lasten välisiin sosiaalisiin suhteisiin. Kiusaajan ja kiusatun välillä vallitsee vallan epätasapaino, jossa kiusaaja tai kiusaajat ovat ylivoimaisessa asemassa uhriin nähden esimerkiksi iän, kavereiden määrän, taitojen tai fyysisen vahvuuden suhteen. Kiusaaminen on toistuvaa toimintaa, joka kohdistuu yksisuuntaisesti samaan henkilöön.

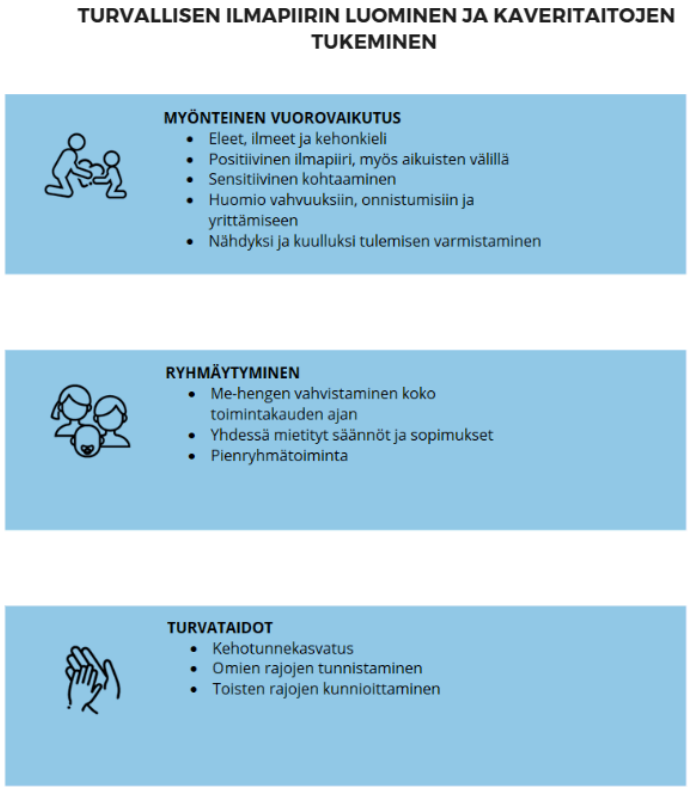
Lapset vasta harjoittelevat sosiaalisia taitoja, eikä empatiakyky ole vielä täysin kehittynyt. On hyvä huomioida, että lapsilla voi olla haastavia vuorovaikutus- ja ristiriitatilanteita myös ilman, että kyse on kiusaamisesta.

3. Miten kiusaamista ennaltaehkäistään varhaiskasvatuksessa?

Varhaiskasvatuksessa kiusaamisen vastainen työ on ennen kaikkea vuorovaikutustaitojen sekä ryhmässä toimimisen harjoittelua ja tunnetaitojen opettelua. Henkilöstön aktiivinen läsnäolo arjen kaikissa tilanteissa on lapsiryhmän turvallisuuden ja myönteisen ilmapiirin perusta. Jatkuva havainnointi ja havainnoista keskustelu tiimin kesken mahdollistaa kiusaamiseen puuttumisen.

Lapsille aikuisten johdonmukainen toiminta ja yhteisesti sovitut pelisäännöt ja sopimukset luovat selkeyttä toimintatapoihin ja omalta osaltaan ennaltaehkäisevät ristiriitatilanteita ja kiusaamista.

4. Tunnetaidot varhaiskasvatuksessa

Tunteet ohjaavat voimakkaasti lapsen käyttäytymistä ja toimintaa. Tunteet ovat läsnä kaikissa arjen tilanteissa ja niiden säätelyä ja ohjausta tulee harjoitella. Tunnetaidot tarkoittavat kykyä tunnistaa, nimetä, ilmaista ja säädellä omia tunteita. Taitojen karttuessa lapsi oppii ymmärtämään, että myös muilla on tunteet ja se toimii pohjana ympäristön ymmärrykselle ja empatiakyvyn kehittymiselle. Kaikkiin tunteisiin liittyy aina jokin syy. Tunnetaitokasvatukseen kuuluu, että lapset oppivat ymmärtämään näitä syitä tunteiden taustalla. Aikuisella on suuri rooli tunnetaitojen kehittymisen tukemisessa. Parhaimmillaan hyvät tunnetaidot lisäävät lapsen hyvinvointia ja turvallisia ihmissuhteita.

MITEN TUNNETAITOJEN KEHITTYMISTÄ TUETAAN?

- Aikuisen malli kaikissa vuorovaikutustilanteissa
- Arjessa tunteiden läpikäyminen ja sanoittaminen
- Tunteiden äärelle pysähtyminen
- Aikuisen sensitiivisyys, läsnäolo ja kunnioittava suhtautuminen
- Materiaalien hyödyntäminen (kuvakortit, kirjallisuus, sadut, laulut)
- Leikki

5. Kiusaamiseen puuttuminen

MITEN KIUSAAMISEEN PUUTUTAAN?

5.1. Kiusaamiseen puuttuminen varhaiskasvatuksessa

Kiusaamistilanteiden huomaaminen ja niihin puuttuminen edellyttää henkilöstöltä läsnäoloa ja jatkuvaa havainnointia. Aikuisilla on velvollisuus puuttua välittömästi kaikkiin tilanteisiin, joissa lapsi kokee tulleensa kiusatuksi. Lapsen kokemusta kiusatuksi tulemisesta ei tule koskaan vähätellä tai mitätöidä.

Arjessa tapahtuvat yksittäiset konfliktit ja riidat voidaan yleensä ratkaista heti. Sen sijaan kiusaamisen selvittely vaatii pidempää työskentelyä, jossa tarkastellaan kiusaamisen kaikkien osapuolten sekä koko ryhmän tilannetta yhdessä huoltajien kanssa. On tärkeää huomioida, että myös kiusannut lapsi tarvitsee aikuisen tukea ja apua. Jokainen kiusaamistilanne edellyttää johdonmukaista jatkoseurantaa kiusaamisen loppumisen varmistamiseksi.

6. Yksikön omat tarkennukset

YKSIKÖN OMAT TARKENNUKSET

6.1. Millä tavoin yksikkömme lapsiryhmissä luodaan turvallinen ilmapiiri ja tuetaan tunne- ja kaveritaitoja?

- Aikuiset mallintavat omalla käytöksellään ja vuorovaikutuksellaan positiivisen kommunikaation tapoja ja keinoja
- Aikuiset kohtaavat lapset ja heidän tunteensa sensitiivisesti ja rauhallisesti kommunikoiden
- Ryhmissämme hyödynnetään positiivista pedagogiikkaa
- Aikuiset kuuntelevat ja osoittavat kiinnostusta lasten asioihin ja kertomuksiin
- Lapset saavat luoda yhdessä ryhmän säännöt
- Lasten ryhmäytymistä ja yhteishenkeä tuetaan koko vuoden aikana yhteisellä toiminnalla ja leikeillä
- Ryhmissä toteutetaan pienryhmätoimintaa
- Ryhmissä tullaan keskustelemaan kehorauhasta ja rajoista tulevan lukuvuoden aikana
- Lapsen tunteita käsitellään moniaistillisesti muun muassa kuvien, viittomien ja laulujen kautta
- Yksikössä kieli ja kulttuuri -avustajat somalian ja arabien kielisille

6.2. Millä konkreettisilla tavoilla kiusaamiseen puututaan?

- Kiusaamista pyritään ehkäisemään hyvällä ryhmäytymisellä ja me-hengen luomisella, esim. leikkimällä ja pelaamalla yhdessä.
- Ryhmissä käsitellään tunnetaitoja, ja opetellaan käsittelemään tunteita rakentavalla tavalla
- Ryhmissä on pienryhmätoimintaa
- Lapsia ohjataan sanoittamaan ajatuksiaan ja tunteitaan asiallisesti kommunikoiden, kieli- ja kulttuuriavustajat tukevat monikielisten lasten tunnekielen ilmaisua
- Ristiriidoissa lapsia kannustetaan pohtimaan itse ratkaisuja ongelmaan, mutta aikuinen on tukemassa prosessia
- Lapsille osoitetaan, että ryhmissä on turvalliset aikuiset, keille lapset voivat kertoa mieltä painavia asioita. Aikuiset osoittavat sensitiivisyyttä ja kiinnostusta lasten kertomiin asioihin.

6.3. Miten kiusaamisen vastaisia toimenpiteitä käsitellään lasten ja huoltajien kanssa?

Lasten kanssa asioiden käsittely tapahtuu lasten ikätason mukaisesti piirihetkillä, pienryhmissä ja lasten välisten ristiriitatilanteiden ratkaisuissa. Huoltajille asioista kerrotaan vasukeskusteluissa ja päivittäisissä kohtaamisissa tarpeen vaatiessa. Monikulttuurisessa yhteisössä käytössämme ovat kieliavustajat sekä tulkkipalvelut sekä noean tulkkauksen palvelut

6.4. Suunnitelma laadittu (pvm.)

24.9.2026